

Jongeren en participatie

“Als je de taal van de jongeren niet spreekt, raak je ze kwijt.”

Jongeren en participatie, twee begrippen die onverenigbaar zijn, zo lijkt het. Want jongelui zijn niet maatschappelijk betrokken, ze zijn nergens voor te porren of het moet een danceparty in de polder zijn. Bovendien kijken ze alleen maar MTV en hebben daardoor geen enkele mening over maatschappelijke onderwerpen, althans dat is het beeld dat overheerst. Maar klopt dit beeld? Op zoek naar de waarheid in dit oerwoud van vooroordelen, sprak Hatice Bölek met vertegenwoordigers van twee maatschappelijke organisaties die jongeren als doelgroep hebben en ook graag met ze samenwerken. Fatma Kaya van ABVAKABO FNV en Noortje van der Gucht van de politieke jongerenorganisatie In Spe, vertellen waarom.

An de vakbond kleeft het beeld dat ze bestaat uit oudere mannen, die alleen maar ‘actie’ roepen. “Nee joh, ons ledenbestand bestaat inmiddels al voor de helft uit vrouwen”, lacht Fatma Kaya, beleidsadviseur Diversiteit bij ABVAKABO FNV. Van de 360.000 leden vallen ongeveer 15.000 leden onder de doelgroep jongeren. Iedereen onder de 27 jaar is voor de vakbond jong. Fatma: “Bij de ABVAKABO zijn het de vrouwen die voor de instroom zorgen, want wij vertegenwoordigen sectoren waarin veel vrouwen werkzaam zijn, zoals de zorg, kinderopvang en welzijn. Jonge mensen zijn spontaan maar ook kritisch, als de vakbond hen aanspreekt worden ze lid. De andere kant is dat zodra je niet meer aantrekkelijk bent, ze ook net zo makkelijk hun lidmaatschap weer opzeggen.”

Maar is dat juist niet het teken dat jongeren liever dansen en plezier maken, dan zich inzetten voor de maatschappij? Als het aan Fatma ligt mag deze beeldvorming voor nu en altijd verbannen worden naar de eeuwige jachtvelden. Een beetje kribbig: “Jongeren zijn helemaal niet oppervlakkig. Bij de grote vakbondsdemonstratie in Amsterdam (2004), kwamen ze in groten getale opdagen om hun ongenoegen te uiten over de kabinetsstandpunten. Maar kijk

je naar de klassieke participatiestructuur zoals jongeren die in een bestuurssetting meepraten, ja dan valt het tegen met die participatie. Allochtone jongeren zie je nog minder.”

Politiek en jongeren

Noortje van der Gucht is inhoudelijk coördinator van In Spe, organisatie voor jongeren, dialoog en politiek Gelderland. In Spe is in 1988 opgericht om jongeren te betrekken bij de politiek en gaat daarbij partij-overstijgend te werk. De organisatie wordt gesubsidieerd door de provincie.

Noortje constateert dat het niet eenvoudig is om jongeren te interesseren voor politiek. “De politiek heeft bij veel jongeren een slecht imago en dat komt vooral omdat ze politici soms gewoon niet begrijpen, door de taal die ze gebruiken. Ik begrijp het zelf ook niet

Foto: Gerard Til. FNV-Jongeren netwerk 'op de koffie bij Agnes Jongerius', een regelmatig overleg tussen de voorzitter en jongeren.

altijd. Bovendien leggen politici niet altijd uit waarom bepaald beleid doorgevoerd moet worden.” “Maar”, voegt ze eraan toe, “dat wil niet zeggen dat jongeren zich niet interesseren voor de onderwerpen. Het gaat erom hoe je het brengt. Je moet niet aankomen met de boodschap dat je iets over politiek komt vertellen. Wat wel werkt is als je jongeren vraagt of ze hun mening willen geven over een onderwerp dat speelt.”

In Spe heeft onlangs een Debat-3-Daagse georganiseerd met middelbare scholieren in de Statenzaal in het Provinciehuis. Een activiteit waaraan 90 scholieren en acht scholen mee hebben gedaan. “Elke school was een politieke partij, die weer leerlingen moest afvaardigen naar een van de zes commissies. In commissieverband moesten ze een ‘oplossing’ bedenken voor een actueel dilemma, bijvoorbeeld ‘hoe kun je jongeren meer aan het sporten krijgen?’ of ‘hoe kun je het wij-zij gevoel tussen jongeren verkleinen?’. Hierbij moesten ze proberen vanuit de toegewezen partij te denken. De laatste dag moesten ze hun eigen voorstel verdedigen in een grote plenaire vergadering. En dan maar hopen dat het aangenomen wordt! In deze drie dagen hebben de jongeren de Provinciale Staten nagedaan, inclusief alle debatten en discussies die er gevoerd worden”, legt Noortje uit. “Iedereen was razend enthousiast en alle jongeren deden goed mee met de debatten. Als ik zo iets zie, is het voor mij weer een bevestiging dat jongeren heus mee willen doen. Ik vind het wel jammer dat er zo weinig aandacht voor is in de media. Het zou een mooie gelegenheid zijn om te berichten over jongeren die op een positieve manier

bezig zijn. Helaas lijkt het erop dat de media liever aandacht besteden aan jongeren waar het niet goed mee gaat.”

Een andere grote activiteit is de Dag van Het Lagerhuis, die In Spe organiseert voor de provincie Gelderland. Deze dag is de start van het nieuwe seizoen Op weg naar Het Lagerhuis, de scholieren-debatcompetitie die de VARA in Gelderland samen met In Spe organiseert. In Spe richt zich voor deze dag speciaal op VMBO-leerlingen. “Over VMBO-leerlingen wordt wel eens gezegd dat ze niet mee zouden willen doen. Tegen de mensen die dat beweren zou ik willen zeggen: kom eens kijken op zo’n dag!”

In Spe vindt de mening van jongeren belangrijk en richt zich daarom ook op de politiek. Noortje: “We willen de politiek graag stimuleren om jongeren meer te betrekken bij beleidsvorming. Om beleid te maken dat beter aansluit bij

Dag van Het Lagerhuis.

jongeren is hun mening erg belangrijk. Want wie weet nou beter wat jongeren belangrijk vinden dan jongeren zelf? Hun stem mag meer doorklinken in beleid.” Verschil in participatie tussen de seksen ziet Noortje niet: “Onze activiteiten trekken ongeveer evenveel jongens als meiden. Ons specifiek richten op jonge vrouwen is daarom geen item voor In Spe.”

Netwerken

Ook binnen de vakbond komt het nog wel eens voor dat de stem van de jongeren niet gehoord wordt. De geijkte structuur hoe men als lid kan meepraten, spreekt de jongeren niet aan. Waardoor zij dus wegblijven bij vergaderingen waar CAO's worden goedgekeurd of beslissingen worden genomen welke onderwerpen de vakbond de komende jaren zou moeten agenderen. “Dat vele vergaderen trek de jongeren

helemaal niet aan. Ik heb op landelijk niveau maar een select groepje, dat niet wegloopt voor onze overlegstructuur en met ons meedenkt. Maar al is het een kleine groep, ik ben blij met hun inbreng”, zegt Fatma. “Aan de andere kant zou het goed zijn om te kijken hoe we als organisatie de participatie meer zouden kunnen stimuleren.” Volgens haar betekent dat ook kritisch kijken hoe je communiceert en hoe je overkomt bij de jongeren.

“Het is echt verleden tijd dat jongeren automatisch lid worden van de vakbond omdat hun ouders ook lid waren. Jongeren binden zich aan activiteiten en niet aan organisaties, tenminste, niet langdurig. Veel van onze leden zijn werkzaam in de sectoren zorg en welzijn, waar veel aan de hand is. Onze activiteiten, zoals de trainingen die wij speciaal voor jongeren organiseren, spreken de jongeren aan en dat is ook

Debat-3-Daagse. Foto's In Spe

de reden om lid te worden”, aldus Fatma. Maar ook netwerken spreken jongeren meer aan om actief te worden, omdat het allemaal wat lossier en informeler is. Jongeren hebben er voor zichzelf ook meer aan. Eind november is daarom het FNV jongeren netwerk gelanceerd.

Heldere taal

In Spe bereikt de meeste jongeren via contacten met scholen, zoals voor de Debatdriedaagse en de Dag van Het Lagerhuis. De selectie verloopt dan ook via de school en het is van tevoren duidelijk hoeveel jongeren meedoen. Voor activiteiten als een discussieavond is het echter altijd spannend of er veel jongeren op afkomen. “Als je de taal van de jongeren niet spreekt, raak je ze kwijt”, vertelt Noortje. “Daarom zijn we nu ook de website aan het vernieuwen; we vinden dat die er aantrekkelijker uit zou mogen zien. En we kijken steeds weer

kritisch of onze activiteiten aansprekend zijn”

Organisaties vragen In Spe soms of zij jongeren kunnen ‘leveren’ voor een activiteit die ze organiseren, maar zo simpel ligt dat niet. “Het is natuurlijk niet zo dat wij even een blikje jongeren open kunnen trekken. En ik vraag me soms ook af wat er achter de vraag zit. Als zo’n organisatie jongeren eigenlijk alleen als decor wil hebben, wil ik er niet aan meewerken. Maar als ze jongeren willen betrekken omdat ze nieuwsgierig zijn naar hun mening, dan is dat alleen maar aan te moedigen.”

Noortje vertelt dat In Spe zo’n 300 jongeren in het bestand heeft, die de nieuwsbrief willen ontvangen om op de hoogte te blijven van activiteiten. “Van deze groep moeten we het hebben als we vrijwilligers zoeken. Helder communiceren met jongeren over het doel van je activiteit en hoe lang het gaat duren

is erg belangrijk.” Een mening die Fatma helemaal ondersteunt: “Ik moet het niet proberen om te komen met vage plannen. Jongeren willen resultaten zien, ze moeten zien wat hun inspanning heeft opgeleverd. Dat heeft te maken met het tekort aan tijd: ze werken, hebben een sociaal leven, sommigen studeren en hebben ook nog eens meerdere vrijwilligersactiviteiten. Om in hun leven een plek te kunnen krijgen, moet je dus wel bijzonder zijn”, lacht ze. Momenteel wordt er gewerkt aan een nieuwe website met relevante informatie voor jongeren over hun rechtspositie. Daarnaast wil Fatma bijeenkomsten op de werkvloer of binnen de opleidingen organiseren over bijvoorbeeld opkomen voor jezelf. Fatma: “Het is absoluut een cliché, maar de jongeren van nu zijn wel de werknemers van de toekomst. En daar moet je in investeren.” ■